

LIUVOS
EDUKOLOGIJOS
UNIVERSITETAS

MOKSLO
DARBAI

ISTORIJA

2 0 1 2 / 3
V I L N I U S

LXXXVII/87

ISTORIJA L X X V I I / 8 7
2 0 1 2 / 3

ISSN 1392-0456

E-ISSN 2029-7181

<http://www.istorijoszurnalas.lt/> arba <http://www.istorijoszurnalas.lt/>
Lietuvos edukologijos universitetas, T. Ševčenkos g. 31, LT-03111 Vilnius
Leidiny s eina nuo 1958 m.

Redakcinė kolegija

- Doc. dr. Romas Batūra, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (istorija 05 H)
Doc. dr. Dalia Bukelevičiūtė, Vilniaus universitetas (istorija 05H)
Prof. dr. Adomas Butrimas, Vilniaus dailės akademija (istorija 05 H)
Ph.D. Christoph Dieckmann, Keele universitetas, Jungtinė karalystė (istorija 05 H)
Doc. dr. Sandra Grigaravičiūtė, Lietuvos edukologijos universitetas (istorija 05 H)
Akad. prof. habil. dr. Romualdas Grigas, Lietuvos mokslų akademija (sociologija 05 S)
Akad. prof. dr. Eugenijus Jovaiša (vyr. redaktorius), Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuvos mokslų akademija (istorija 05 H)
Prof. dr. Jūratė Kiaupienė, Lietuvos istorijos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas (istorija 05 H)
Prof. dr. Libertas Klimka, Lietuvos edukologijos universitetas (fizika 02 P, istorija 05 H)
Adjunktas Ph.D. Virgilijus Krapauskas, Šiaurės vakarų Indianos universitetas, Kolumbijos koledžas (Čikaga), JAV (istorija 05 H)
Prof. dr. Antanas Kulakauskas, Vytauto Didžiojo universitetas (istorija 05 H)
Prof. habil. dr. Mykolas Michelbertas, Vilniaus universitetas (istorija 05 H)
Doc. dr. Silva Pocytė, Klaipėdos universitetas (istorija 05 H)
Prof. dr. Jūratė Rubavičienė (Baranova), Lietuvos edukologijos universitetas (filosofija 01 H)
Dr. Birutė Salatkienė, Šiaulių universitetas (istorija 05 H)
Prof. dr. Juozas Skirius, Lietuvos edukologijos universitetas (istorija 05 H)
Prof. dr. Petras Stankevičius (ekonomika 04 S)
Assoc. prof. Ph.D. Saulius Sužiedėlis, Milersvilio universitetas, JAV (istorija 05 H)
Doc. dr. Rūta Šermukšnytė, Vilniaus universitetas (istorija 05 H)
Ph.D. Joachim Tauber, Nordost institutas (Liuneburgas), Hamburgo universitetas, Vokietija (istorija 05 H)
Akad. prof. habil. dr. Antanas Tyla, Lietuvos mokslų akademija (istorija 05 H)
Doc. dr. Rita Regina Trimonienė, Šiaulių universitetas (istorija 05 H)
Prof. habil. dr. Liudas Truska, Lietuvos edukologijos universitetas (istorija 05 H)
Akad. prof. habil. dr. Vladas Žulkus, Klaipėdos universitetas, Lietuvos mokslų akademija (istorija 05 H)
Prof. Ph.D. Theodore R. Weeks, Pietų Ilinojaus universitetas, JAV (istorija 05 H)

Atsakingoji redaktorė doc. dr. Sandra GRIGARAVIČIŪTĖ, Lietuvos edukologijos universitetas

Kalbos redaktorė doc. dr. Laimutė BUČIENĖ, Lietuvos edukologijos universitetas

Vertėja Vaida KAVALIUSKAITĖ

Interneto puslapio administratorius Arūnas GUDINAVIČIUS

Maketuotoja Laura PETRAUSKIENĖ

Informacija apie žurnalo referavimą duomenų bazėse:

Historical abstracts – <http://support.ebscohost.com/>, C.E.E.O.L. – Central and Eastern European Online Library) – <http://www.ceool.com/>, CSA: Sociological Abstracts – <http://www.csa.com/>, CSA Worldwide Political Science Abstracts – <http://www.csa.com/>, MLA: Modern Language Association International Bibliography – <http://www.mla.org/>, EBSCO Publishing: Academic Search Complete – <http://www.ebscohost.com/thisTopic.php?marketID=1&topicID=633>, EBSCO Publishing: TOC Premier – <http://www.ebscohost.com/thisTopic.php?marketID=1&topicID=144>, EBSCO Publishing: Current Abstracts – <http://www.ebscohost.com/thisTopic.php?marketID=1&topicID=67>.

Turinys

IŠ TAUTOS PRAEITIES

Raimonda RAGAUSKIENĖ XVI a. didikų Radvilų lenkų kilmės žmonos	3
Mindaugas NEFAS Šaulių vaidmuo Klaipėdos krašto gynybos sistemoje	16
Juozas SKIRIUS JAV lietuvių ideologinių srovių suartėjimas 1940.06.15–10.15: Lietuvai gelbėti tarybos įkūrimas	25
Vitalija STRAVINSKIENĖ Lietuvos lenkų trėmimai: 1941–1952 m.	39

ISTORIOGRAFIJA

Vladas SIRUTAVIČIUS Tautinis komunizmas ir jo raiška. Istoriografiniai problemos aspektai	48
---	----

ŠALTINIŲ PUBLIKACIJA

Mindaugas TAMOŠAITIS Lietuvos III Seimo prezidiumo 1936 m. rugpjūčio mėn. 27 d. posėdžio protokolas	59
---	----

RECENZIJOS

Ingrida JAKUBAVIČIENĖ Komunistinio teroro anatomija	66
---	----

KRONIKA

Ingrida JAKUBAVIČIENĖ Valstybės moterys: artimui ir Tėvynei	69
---	----

Contents

FROM THE PAST OF THE NATION

- Raimonda RAGAUSKIENĖ
Wives of Polish Descent in the 16th Century Noble Radziwiłł Family3
- Mindaugas NEFAS
Role of Riflemen in the Defence System of Klaipėda Region16
- Juozas SKIRIUS
**Consolidation of Lithuanian American Ideological Movements from 15 June
to 15 October 1940: Establishment of the Council to Aid Lithuania** .25
- Vitalija STRAVINSKIENĖ
Deportations of Lithuanian Poles: 1941–195239

HISTORIOGRAPHY

- Vladas SIRUTAVIČIUS
**National Communism and Its Expression. Historiographical Aspects
of the Problem.** .48

PUBLICATION OF SOURCES

- Mindaugas TAMOŠAITIS
**Minutes of the Meeting of the Presidium of the Third Seimas of Lithuania of 27
August 1936** .59

REVIEW

- Ingrida JAKUBAVIČIENĖ
Anatomy of the Communist Terror66

CRONICLE

- Ingrida JAKUBAVIČIENĖ
Stateswomen: Serving Others and Country69

9,5 sp. I. Tir. 150 egz. Užsak. Nr. 12-120
Išleido Lietuvos edukologijos universitetas, Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius.
Maketavo ir spausdino leidykla „Edukologija“, T. Ševčenkos g. 31, LT-03111 Vilnius.
Kaina sutartinė.